

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 STOCKHOLM

Kopia till:
registrator@environment.ministry.se

Myndighet för hållbart samhällsbyggande - en granskning av Boverket

Sammanfattning

Transportstyrelsen ser positivt på utredningens slutsats att Boverkets samarbete med andra myndigheter förtydligas och i vissa fall utökas.

EU-lagstiftningen inom järnvägsområdet och som följd därav den svenska lagstiftningen ställer tekniska krav på tunnlar, broar och platser för passagerarutbyte. Detta innebär att dessa krav ingår i Transportstyrelsens ansvarsområde, vilket i sin tur innebär att Transportstyrelsen har beröringspunkter med Boverket kring frågor som berör krav på tunnlar, broar och resecentra. Även inom vägtrafikområdet är rollfördelningen delvis oklar. Idag saknas en tydlig bild av ansvarsfördelningen mellan Transportstyrelsen och Boverket inom dessa områden, denna bör utvecklas och förtydligas.

Synpunkter

Transportstyrelsen har inga synpunkter på organiseringen av Boverket eller myndighetens arbetsmetoder.

Synpunkterna gäller samverkan och ansvarsförhållanden mellan Transportstyrelsen och Boverket samt vilka områden som berörs.

Reglering

Följande EU-direktiv reglerar krav på bl.a. tunnlar och platser för passagerarutbyte: rådets direktiv 96/48/EG, 2001/16/EG och 2008/57/EG, de två första är sedan tidigare inarbetade i svensk lagstiftning i järnvägslagen (2004:519), den senare ska inarbetas i svensk lagstiftning senast 19 juli 2010.

Tillgänglighet

I kap 3.2.2 anges att en av Boverkets roller är att ha ett samlat ansvar, ett sektorsansvar, för handikapp- och tillgänglighetsfrågor. Med det perspektivet måste man förvänta sig att Boverket tar initiativ till samverkan mellan berörda myndigheter i dessa frågor. I kap.5.4 nämns också att detta önskemål har kommit upp från olika myndigheter. Transportstyrelsen finner stora oklarheter i

ansvarsfördelningen mellan olika myndigheter i frågor kring tillgänglighet för funktionshindrade. I EU-direktiven ställs specifika krav på platser för passagerarutbyte såsom resecentra. Ett resecentrum omfattas av Boverkets regelverk samtidigt som EU-lagstiftningen ställer krav via Transportstyrelsen. Detta är ett exempel på områden där en tydlig myndighetssamverkan måste definieras och beskrivas.

Konstbyggnader

EU-regleringen ställer tekniska krav på strukturer som berör järnvägen, hit räknas broar och tunnlar men inte husbyggnader. Då Boverket enligt kap 3.2.1 är den centrala myndigheten för bl.a. frågor om byggande skapas beröringspunkter mellan Boverket och Transportstyrelsen kring dessa frågor. Här måste en samverkan etableras för att definiera och klargöra ansvarsförhållanden och ansvarsområden.

Miljö och hälsa

Genom EU-regleringen finns även miljö- och hälsokrav på järnvägen. Boverket har enligt kap 3.2.1 ett uttalat ansvar inom området vilket innebär att det även här behövs samverkan mellan Transportstyrelsen och Boverket.

Internationellt arbete

Enligt kap 6.2.1 ingår det i Boverkets uppgifter att medverka i internationellt arbete för att harmonisera egenskapskrav i bl.a. byggnader, detta borde även innefatta medverkan i regelutveckling under ovan nämnda direktiv. Transportstyrelsen deltar idag i det internationella arbetet med utveckling av detaljregler för järnvägen (TSD - Tekniska specifikationer för driftskompatibilitet). I detta arbete har Transportstyrelsen inrättat ett Branschråd med regelbundna möten där marknadens aktörer bjuds in. Syftet med branschrådet är att informera om det internationella arbetet och inhämta synpunkter från svenska aktörer för att bilda svenska ståndpunkter som i sin tur ska påverka den internationella regelutvecklingen. Boverket är en av aktörerna som brukar bjudas in till dessa branschrådsmöten och det vore önskvärt att Boverket tog en mera aktiv roll i detta forum än vad som är fallet idag.

Myndighetssamverkan

I kap. 6.2.3 beskrivs beröringspunkter med andra myndigheter där man bl.a. nämner beröring med Banverket m.a.p. konstruktionskrav vid byggande av tunnlar och broar. Transportstyrelsen är formellt ansvarig för den nationella regleringen av järnvägen i Sverige, detta innebär t.ex. att Transportstyrelsen ställer krav på att tunnlar och broar är utformade på ett sådant sätt att säkerheten och driftskompatibiliteten bibehålls vid järnvägsdrift. Transportstyrelsen bör följaktligen finnas med som en av de myndigheter som Boverket har beröringspunkter med.

Oklarheter i ansvarsfördelning mellan myndigheter

Det är oklart om föreskriftsbemyndigandet i byggnadsverksförordningen (1994:1215) kommer att flyttas från Vägverket till Transportstyrelsen. Idag har Boverket ansvar för tillsyn och marknadskontroll enligt denna förordning men ansvaret vad gäller vägfrågor blir oklart om det blir en överflyttning av föreskriftsbemyndigandet. Det är också oklart om det kommer att uppstå skillnad i tillsynsansvaret om vissa europastandarder implementeras via byggnadsverkslagen (1994:847) och andra via vägmärkesförordningen (2007:90). Något tillsynsbemyndigande finns inte i vägmärkesförordningen. En förordning om byggprodukter håller på att arbetas fram inom EU. Denna kommer att ersätta byggproduktdirektivet 89/106/EEG. Även i förordningen är tillsynsbemyndigandet oklart. Transportstyrelsen anser att det är viktigt att ovanstående oklarheter i ansvarsfördelningen klargörs.

Transportstyrelsen noterar att vägfrågorna inte har getts så stor vikt i utredningen då utredningen har haft kontakt med alla trafikverk utom med Vägverket.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Staffan Widlert efter föredragning av miljöhandläggaren Barbro Torstensson. I ärendets handläggning har i övrigt deltagit handläggaren Reijo Rosendal, järnvägsavdelningen, enhetschef Ann Heljeback, vägtrafikavdelningen, avdelningschef Jacob Gramenius och enhetschef Thom Thavenius, utvecklingsavdelningen.

Staffan Widlert